

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Białymstoku

LBI.410.003.01.2022

00263222

Pan
Bohdan Paszkowski
Wojewoda Podlaski
Podlaski Urząd Wojewódzki w Białymstoku
ul. Adama Mickiewicza 3, 15-213 Białystok

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/22/039 – Postępowanie z zakaźnymi odpadami medycznymi, w tym odpadami wytworzonymi
w związku z przeciwdziałaniem COVID-19

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Białymstoku
ul. Akademicka 4, 15-267 Białystok
T +48 85 874 81 00, F +48 85 874 81 33
lbi@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Podlaski Urząd Wojewódzki w Białymstoku, ul. Adama Mickiewicza 3, 15-213 Białystok ¹
Kierownik jednostki kontrolowanej	Bohdan Paszkowski, Wojewoda Podlaski od 9 grudnia 2015 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	Uwarunkowania prawne, organizacyjne i informacyjne w zakresie gospodarki zakaźnymi odpadami medycznymi, w tym wytworzonymi w związku z przeciwdziałaniem COVID-19.
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2019 r. do dnia zakończenia czynności kontrolnych, z wykorzystaniem dowodów sporządzanych przed lub po tym okresie.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o <i>Najwyższej Izbie Kontroli</i> ²
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Białymstoku
Kontrolerzy	Marcin Kiersnowski, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LBI/21/2022 z 27 stycznia 2022 r. Wojciech Zambrzycki, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LBI/31/2022 z 15 marca 2022 r. (akta kontroli str. 1-2)

¹ Dalej: Urząd.

² Dz. U. z 2022 r. poz. 623. Ustawa zwana dalej: *ustawą o NIK*.

II. Ocena ogólna kontrolowanej działalności³

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działania Urzędu związane z określeniem i zapewnieniem uwarunkowań dla prawidłowej gospodarki zakaźnymi odpadami medycznymi, w tym wytworzonymi w związku z przeciwdziałaniem COVID-19.

Uzasadnienie
oceny ogólnej

Od ogłoszenia stanu epidemii Urząd dysponował wystarczającą wiedzą o problemach z zagospodarowywaniem takich odpadów w województwie podlaskim i podejmował działania minimalizujące ryzyko ich spiętrzenia oraz braku możliwości zagospodarowania odpadów w przyszłości. Wojewoda prawidłowo wydał polecenie zwiększenia zdolności przerobowych jednej ze spalarni odpadów medycznych w województwie. Nie wydawał zarządzeń dotyczących selektywnego zbierania odpadów na terenie województwa, nie traktując sytuacji w początkowym okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego i epidemii jako awaryjnej, co w ocenie NIK z perspektywy dwóch lat okazało się działaniem trafnym. Urząd w sposób ciągły przekazywał jednostkom samorządu terytorialnego i innym podmiotom na terenie województwa informacje urzędów centralnych dotyczące m.in. zasad odbioru odpadów od osób izolowanych lub na kwarantannie czy też infolinii Ministerstwa Klimatu przeznaczonych szpitalom w przypadku problemów z zagospodarowaniem odpadów medycznych.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

OBSZAR

Uwarunkowania prawne, organizacyjne i informacyjne w zakresie gospodarki zakaźnymi odpadami medycznymi, w tym wytworzonymi w związku z przeciwdziałaniem COVID-19

Opis stanu
faktycznego

1. W strukturze organizacyjnej Urzędu wyodrębniono Wydział Rolnictwa i Środowiska, do którego zadań należał dział administracji rządowej – środowisko. Regulamin Organizacyjny Urzędu⁴ w § 88 ust. 3 pkt 1 lit. y wśród zadań tego wydziału wymienia przeprowadzanie kontroli wykonywania przez organy samorządu terytorialnego i inne podmioty zadań z zakresu administracji rządowej, wynikających z ustaw bądź porozumień.

Zadania z zakresu gospodarki odpadami, wprowadzone postanowieniami art. 11a-11c ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych⁵, Wojewoda Podlaski powierzył temu wydziałowi poleceniem z 2 kwietnia 2020 r.⁶ Zaznaczył w nim, że zasady funkcjonowania Urzędu „w tym szczególnym okresie” ustalone będą na bieżąco przez Biuro Obsługi Urzędu we współpracy z Biurem Organizacji i Kadr i przekazywane do wiadomości pozostałym komórkom organizacyjnym.

(akta kontroli str. 6-7, 21-75)

Zadania związane z gospodarowaniem zakaźnymi odpadami medycznymi, wytworzonymi w związku z przeciwdziałaniem COVID-19, wykonywały trzy osoby z Wydziału Rolnictwa i Środowiska. Jak wyjaśniła Dyrektorka Wydziału Rolnictwa i Środowiska, delegowanie tym pracownikom zadań będących przedmiotem kontroli, odbyło się na podstawie aktualnych zakresów zadań i uprawnień oraz poleceń przełożonego. (akta kontroli str. 7-8, 76-84, 370)

W Urzędzie ustalono procedurę postępowania w celu ograniczenia ryzyka zakażenia wirusem SARS-CoV-2. Jedną z jej części było wykonywanie zadań dla pracowników delegowanych do pracy zdalnej⁷. W poleceniu wykonywania pracy zdalnej zawarty był okres świadczenia takiej pracy i nawiązanie do wspomnianej procedury poprzez informację, że zasady i warunki wykonywania takiej formy pracy ustalone są w załączniku do powołanego zarządzenia

³ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁴ Załącznik do zarządzenia nr 203/2015 Wojewody Podlaskiego z dnia 28 grudnia 2015 r. w sprawie ustalenia regulaminu Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku.

⁵ Dz. U. z 2021 r. poz. 2095, ze zm. Ustawa zwana dalej: *ustawą o przeciwdziałaniu COVID-19*.

⁶ Polecenie o sygnaturze OK-I.0121.5.2020.EM.

⁷ Załącznik do zarządzenia nr 19/2020 Dyrektora Generalnego Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego z dnia 4 listopada 2020 r. w sprawie organizacji pracy Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku celem ograniczenia ryzyka zakażenia wirusem SARS-CoV-2.

Dyrektora Generalnego Urzędu. O wszystkich nowych zarządzeniach pracownicy Urzędu informowani byli poprzez system do elektronicznego zarządzania dokumentacją i publikację w Biuletynie Informacji Publicznej. W omawianej procedurze wskazano, że odpowiedzialnym za prawidłową organizację pracy zdalnej jest kierujący komórką organizacyjną i do jego zadań należy m.in. ustalenie zasad pracy zdalnej wewnątrz tej komórki oraz zasad komunikacji z podległymi pracownikami. Z kolei pracownicy skierowani na pracę zdalną rozliczali się z godzin rozpoczęcia i zakończenia pracy poprzez wiadomości e-mail przesyłane bezpośrednio przełożonemu i odpowiedniemu sekretariatowi. Procedura opisywała też zasady bezpieczeństwa informatycznego i ochrony danych osobowych poza siedzibą Urzędu podczas wykonywania pracy zdalnej. Nadzór nad pracą wykonywaną zdalnie nie różnił się w Urzędzie względem pracy wykonywanej tradycyjnie. Tworzenie, akceptacja projektów dokumentów odbywały się z wykorzystaniem systemu EZD, poczty e-mail i telefonicznie.

(akta kontroli str. 8, 85-96, 367-369)

W 2020 roku (po pojawieniu się pierwszych przypadków zachorowań i pierwszych poleceń pracy zdalnej) trzy osoby Wydziału Rolnictwa i Środowiska zaangażowane w prowadzenie spraw dotyczących gospodarowania zakaźnymi odpadami medycznymi wytworzonymi w związku z przeciwdziałaniem COVID-19 świadczyły pracę w formie zdalnej przez odpowiednio osiem, 28 i 14 dni. Z kolei w 2021 r. było to odpowiednio 16, trzy i dwa dni.

(akta kontroli str. 369, 431-432)

2. Wojewoda Podlaski, poza poleceniem z 2 kwietnia 2020 r., nie wydawał zarządzeń w sprawie zasad funkcjonowania kontroli zarządczej w zakresie dotyczącym spraw związanych z zagospodarowaniem odpadów medycznych wytworzonych w związku z przeciwdziałaniem COVID-19. Dyrektor Generalny Urzędu wyjaśnił, że przeprowadzona analiza zadania związanego z gospodarką odpadami pozwoliła stwierdzić, że: (...) *zadanie ma charakter tymczasowy oraz nie generuje dodatkowych wydatków, w związku z czym zadaniu nie przypisano szczególnego – indywidualnego celu oraz mierników jego realizacji, jak również nie zdiagnozowano szczegółowych ryzyk. Wydział Rolnictwa i Środowiska realizację zadania związanego z gospodarką odpadami przyporządkowanego zgodnie z kodem klasyfikacji zadaniowej budżetu zadaniowego 12.1.6.1 monitorował zgodnie z przyjętymi w Podlaskim Urzędzie Wojewódzkim w Białymstoku zasadami kontroli zarządczej w okresach półrocznych. Przeprowadzony monitoring nie wykazał, aby przy realizacji przedmiotowego zadania w badanym okresie wystąpiły zagrożenia. Dodał również, że w Programie Działania Urzędu od 2020 roku nadal monitorowane było zadanie Zapewnienie właściwego funkcjonowania Urzędu w związku z wystąpieniem sytuacji nadzwyczajnej – epidemii wywołanej zakażeniem wirusem SARS-CoV-2. Celem tego zadania było zapewnienie ciągłości wszystkich świadczonych usług przez Urząd, a przewidziane i zastosowane w Programie Działania Urzędu metody przeciwdziałania ryzyku i mechanizmy kontrolne spowodowały, że realizacja zadań dotyczących odpadów medycznych przebiegała bez zakłóceń⁸.*

(akta kontroli str. 8-9, 97-107)

3. Wniosek o wydanie polecenia dotyczącego gospodarowania odpadami medycznymi wytworzonymi w związku z przeciwdziałaniem COVID-19 Uniwersytecki Szpital Kliniczny w Białymstoku (dalej: USK) złożył 21 kwietnia 2021 r. Był to jedyny wniosek, jaki wpłynął do Urzędu. Szpital ten dysponował spalarnią odpadów działającą na jedną zmianę, jednakże według wnioskodawcy ilość odpadów wytworzona przez USK była większa i przekraczała możliwości ich termicznego przekształcenia w ich spalarni. USK wnioskował zatem o możliwość działania na dwie zmiany, a w dalszej perspektywie być może nawet na trzy.

(akta kontroli str. 178)

Przed wydaniem decyzji Wojewoda zwrócił się do Podlaskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska (dalej: PWIOŚ) o przedstawienie opinii we wnioskowanym zakresie. W odpowiedzi PWIOŚ stwierdził możliwość tymczasowego zwiększenia mocy przerobowych spalarni i w jego opinii wydanie polecenia było uzasadnione. USK wykazał, że rosnąca liczba pacjentów zakażonych lub podejrzanych o zakażenie patogenem powoduje powstawanie

⁸ Metodami przeciwdziałania były m.in. praca zdalna, zapewnienie kontaktu z Urzędem poprzez środki komunikacji na odległość, wyznaczenie jednego miejsca obsługi klientów, ustawienie wrzutni do korespondencji przychodzącej, kontakt bezpośredni z zastosowaniem zasad reżimu sanitarnego.

dużej ilości odpadów (szpital poinformował o 15 tonach odpadów w magazynie) i w związku z tym potrzebę dwuzmianowej pracy swojej spalarni. (akta kontroli str. 179-184, 389-397)

Przed wydaniem decyzji odbyło się również spotkanie robocze (5 maja 2021 r.) Wojewody Podlaskiego z dyrektorami USK i Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej Wojewódzkiego Szpitala Zespołowego im. Jędrzeja Śniadeckiego w Białymstoku, na którym zostały omówione bieżące problemy związane z unieszkodliwianiem odpadów medycznych ze szpitali (m.in. przestoju kilku spalarni medycznych w kraju). Spotkanie pozwoliło na podjęcie dalszych działań w celu procedowania wydania polecenia USK – wyjaśniła Dyrektor Wydziału Rolnictwa i Środowiska. (akta kontroli str. 403, 433)

Według Planu Gospodarki Odpadami Województwa Podlaskiego na lata 2016–2022⁹ w województwie funkcjonowały dwie spalarnie odpadów medycznych: jedna w USK, drugą prowadziło zaś MPO Sp. z o.o. w Białymstoku (spalarnia zlokalizowana w Hajnówce). Zdolności przerobowe tych instalacji określono odpowiednio na 450 Mg/rok i 289 Mg/rok. Według tego planu, moce przerobowe tych instalacji były niewystarczające dla strumienia odpadów¹⁰. Urząd nie dysponował danymi o ilości odpadów medycznych wytworzonych w związku z przeciwdziałaniem COVID-19, a gdy wystąpił o nie do szpitali, uzyskał informację, że nie sposób tego ustalić. Nie istniała bowiem oddzielna klasyfikacja takich odpadów w Katalogu Odpadów¹¹. (akta kontroli str. 331-364)

W ślad za wnioskiem USK z 21 kwietnia 2021 r., na podstawie art. 11i oraz 11j ustawy o przeciwdziałaniu COVID-19, 7 maja 2021 r. Wojewoda Podlaski wydał decyzję polecającą USK zwiększenie mocy przerobowych instalacji do przekształcania odpadów medycznych i weterynaryjnych z pracy jednozmianowej na dwuzmianową i zwiększył maksymalną ilość przetwarzanych odpadów o kodzie 18 01 03¹² z 415 Mg/rok na 1.021 Mg/rok. Zobowiązał również USK do ilościowej i jakościowej ewidencji odpadów za pośrednictwem BDO¹³. Decyzja obowiązywała do 30 czerwca 2021 r. i zawierała elementy, o których mowa w art. 11i ust. 3–6 i art. 11j ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu COVID-19. Było to jedyne polecenie jakie wydał Wojewoda w okresie objętym kontrolą. O wydanym poleceniu Wojewoda 10 maja 2021 r. poinformował Ministra Klimatu i Środowiska, dochowując siedmiodniowego terminu, o którym mowa w art. 11i ust. 8 tej ustawy.

(akta kontroli str. 12-13, 185-188, 411-418)

4. Analizy możliwości technicznych i organizacyjnych zagospodarowania w województwie odpadów wytworzonych w związku z przeciwdziałaniem COVID-19, po konsultacjach, w imieniu Wojewody Podlaskiego prowadził PWIOŚ, który w maju 2021 roku skierował korespondencję do czterech spółek zajmujących się odbiorem i zagospodarowaniem odpadów komunalnych z pytaniami o możliwość zagospodarowania lub czasowego magazynowania odpadów powstających w związku z przeciwdziałaniem COVID-19. W odpowiedzi Lech Sp. z o.o., zarządzający spalarnią odpadów komunalnych w Białymstoku, przedstawiła przeciwwskazania do takiego działania, zarówno formalne (brak zgód na spalanie odpadów medycznych, forma nieobjęta realizowanym projektem), jak i technologiczne (m.in. możliwość mieszania z innymi odpadami). Dwie spółki prowadzące instalacje do mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów (Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych w Hajnówce oraz Zakład Gospodarowania Odpadami Sp. z o.o. w Łomży) wykazały możliwość utworzenia miejsca do czasowego magazynowania takich odpadów

⁹ https://bip.wrotapodlasia.pl/wojewodztwo/urzed_mar/programy_i_dzialania/programy_od_2009/plan-gospodarki-odpadami-wojewodztwa-podlaskiego-na-lata-2016-2022.html s. 113 (dostęp z 29 marca 2022 r.).

¹⁰ W 2016 r. spośród wytworzonych 1 303,636 Mg odpadów medycznych zakaźnych, poza województwo trafiło 816,985 Mg z nich: <https://www.wrotapodlasia.pl/resource/file/download-file/d.1292932/attachment.1> s. 85 (dostęp z 29 marca 2022 r.).

¹¹ Katalog Odpadów ze Wskazaniem Odpadów Niebezpiecznych, będący załącznikiem do rozporządzenia Ministra Klimatu z dnia 2 stycznia 2020 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. z 2020 r. poz. 10).

¹² O takie odpady wnioskował szpital. Pod tym kodem – zgodnie z Katalogiem Odpadów – ewidencjonuje się inne odpady, które zawierają żywe drobnoustroje chorobotwórcze lub ich toksyny oraz inne formy zdolne do przeniesienia materiału genetycznego, o których wiadomo lub co do których istnieją wiarygodne podstawy do sądenia, że wywołują choroby u ludzi i zwierząt (np. zainfekowane pieluchomajtki, podpaski, podkłady) z wyłączeniem 18 01 80 i 18 01 92.

¹³ Baza danych o produktach i opakowaniach oraz o gospodarce odpadami.

w ilości odpowiednio 200–250 Mg i 80 Mg. Kolejna spółka (BIOM Sp. z o.o.) nie dysponowała miejscem na magazynowanie odpadów. (akta kontroli str. 14-15, 206-222, 432-433)

W ramach własnych działań, pracownicy Urzędu analizowali Plan Gospodarki Odpadami Województwa Podlaskiego na lata 2016–2022. Jak wynikało z jego zapisów szacunkowo 75% powstałych w województwie odpadów medycznych kierowano do instalacji w województwach mazowieckim i podkarpackim. Jak wyjaśniła Dyrektor Wydziału Rolnictwa i Środowiska – w związku z tą analizą postanowiono wspólnie z Wojewódzkim Inspektoratem Ochrony Środowiska (dalej: WIOS) ukierunkować dalsze działania na poszukiwanie miejsc deponowania tymczasowego, stąd pisma do spółek gospodarujących odpadami. Z uwagi na brak możliwości zagospodarowania odpadów medycznych na terenie województwa podlaskiego, pozyskiwano i przekazywano WIOŚ (do wykorzystania w kontaktach ze szpitalami) oferty ich zagospodarowania – ze spalarni w Chrzanowie i Rzeszowie – oraz wyszukano potencjalnych odbiorców również za granicą (trzy firmy w Austrii, polecane przez Austriackie Biuro Współpracy Gospodarczej w Krakowie). Dyrektor Wydziału Rolnictwa i Środowiska wyjaśniła, że wszystkie jednostki wytwarzające odpady medyczne, w tym odpady wytworzone w związku z przeciwdziałaniem COVID-19, zawierają umowy nie ze spalarniami odpadów, ale z podmiotami zbierającymi odpady medyczne, które przekazują te odpady na podstawie dalszych umów do spalarni. Szpitale nie dysponują środkami transportu wyspecjalizowanymi do przewozu takich odpadów i stąd taka specyfika umów. Kontrakty te powinny również obejmować sytuacje kryzysowe i zapewnienie ciągłości działania. Dyrektor dodała również, że 14 marca 2020 r. Ministerstwo Klimatu uruchomiło infolinię do uzyskania pomocy w przypadku wystąpienia trudności w dostępie do usług w zakresie odbioru i unieszkodliwiania odpadów medycznych, o czym Urząd informował szpitale.

(akta kontroli str. 372-373, 402-410, 433)

Na posiedzeniach Wojewódzkiego Zespołu Zarządzania Kryzysowego zapewniano udział przedstawicieli PWIOŚ i Wydziału Rolnictwa i Środowiska, w trakcie których analizowane i omawiane były wytyczne m.in. Ministra Klimatu i Środowiska oraz Głównego Inspektora Ochrony Środowiska. (akta kontroli str. 372-373, 402-410)

5. Wojewoda, na podstawie art. 11k *ustawy o przeciwdziałaniu COVID-19*, nie wydał zarządzeń dotyczących selektywnego zbierania odpadów na terenie województwa. Wnioski od jednostek samorządu terytorialnego i przedsiębiorców w tym zakresie zostały omówione w punkcie 7. niniejszego wystąpienia. (akta kontroli str. 9-12, 108-177, 371)

6. Nadzór nad prawidłowym realizowaniem polecenia wydanego 7 maja 2021 r. prowadził PWIOŚ¹⁴. Kontrolę przeprowadził w dniach 26 sierpnia – 27 września 2021 r., a o jej wynikach poinformował Urząd. Postępowanie wykazało m.in., że USK nie prowadził ilościowej i jakościowej ewidencji odpadów poprocesowych¹⁵ i przekroczył o 1,660 Mg łączną ilość odpadów o kodzie 18 01 04¹⁶ dopuszczoną do unieszkodliwiania w instalacji do termicznego przekształcenia. (akta kontroli str. 189)

Po uzyskaniu tej informacji Urząd nie podejmował dalszych własnych działań, uznając właściwość PWIOŚ jako organu odpowiedzialnego za dane zagadnienie. Ponadto kontrola nie stwierdziła nieprawidłowości w gospodarowaniu odpadami o kodzie 18 01 03*, których dotyczyło polecenie wydane 7 maja 2021 r. (akta kontroli str. 373-374)

Urząd dysponował też informacją, że służby podległe Państwowemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Sanitarnemu w Białymstoku w latach 2020–2021 przeprowadziły 268 kontroli w podmiotach leczniczych. Dotyczyły one gospodarowania odpadami medycznymi. W siedmiu podmiotach stwierdzone zostały uchybienia, wyeliminowane po przeprowadzeniu postępowań wyjaśniających. (akta kontroli str. 16, 227-265)

Od 1 stycznia 2020 r. do zakończenia czynności kontrolnych (16 grudnia 2021 r.) Urząd przeprowadził również w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Podlaskiego kontrolę realizacji przez Marszałka Województwa zadań zleconych z zakresu administracji rządowej,

¹⁴ Por. art. 11i ust. 7 *ustawy o przeciwdziałaniu COVID-19*. Przed przeprowadzeniem kontroli Urząd oraz WIOŚ konsultowali to telefonicznie.

¹⁵ Chodzi o odpady o kodach 19 01 07* (odpady stałe z oczyszczania gazów odlotowych) oraz 19 01 11* (żużle i popioły paleniskowe zawierające substancje niebezpieczne).

¹⁶ Inne odpady niż wymienione w 18 01 03.

wynikających z ustawy dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach¹⁷. W tym okresie prowadzone było jedno postępowanie dotyczące zbierania zakaźnych odpadów medycznych i weterynaryjnych, które zakończono udzieleniem zezwolenia. Objęto je badaniem kontrolnym. Upoważniony do kontroli pracownik Wydziału Rolnictwa i Środowiska nie stwierdził nieprawidłowości w trakcie udzielania badanego zezwolenia. (akta kontroli str. 15, 223-226)

7. Współpraca Urzędu z jednostkami samorządu terytorialnego, przedsiębiorstwami odbierającymi odpady i szpitalami prowadzona była w formie odpowiedzi na wpływające pisma i zapytania. Poniżej omówione wnioski i pisma wpływały w początkowym okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego i epidemii, tj. między 17 marca a 8 maja 2020 r.

Do Urzędu wpłynęło 10 wniosków (pism) – zarówno z jednostek samorządu terytorialnego, jak też spółek odbierających i przetwarzających odpady – wzywających Wojewodę Podlaskiego do wydania polecenia dotyczącego gospodarowania odpadami. Autorzy pism wnioskowali m.in. o zmianę częstotliwości odbioru odpadów komunalnych, możliwość odstąpienia od ich selekcji na linii sortowniczej w instalacji do mechaniczno-biologicznego przetwarzania, możliwość mieszania odpadów różnych frakcji zebranych selektywnie, możliwość składowania odpadów bez ich przetwarzania. Odpowiadając na te wnioski (pisma), Urząd wskazywał, że wydanie decyzji administracyjnej, polecającej określone działania związane z gospodarowaniem odpadami, stanowić ma (zgodnie z wytycznymi Ministerstwa Klimatu) rozwiązanie awaryjne, które należy rozważyć wyłącznie po analizie możliwości zagospodarowania (w tym przetworzenia) odpadów zgodnie z obowiązującymi przepisami *ustawy o odpadach* i – po konsultacji z PWIOŚ – nie znalazł przesłanek do jej wydania.

Urząd otrzymał również osiem pism z jednostek samorządu terytorialnego oraz spółek odbierających i przetwarzających odpady, sygnalizujących powstałe problemy związane z szeroko rozumianą gospodarką komunalną, w tym odpadami i ściekami powstającymi w szpitalach zakaźnych. W pismach sygnalizowano m.in. brak maseczek i innych środków ochrony pracowników odbierających odpady komunalne, oczekiwano dostępu do danych adresowych osób przebywających na kwarantannie i w izolacji (nie podano tych danych, a autorów pism poinformowano o możliwości uzyskania niezbędnych informacji z gminnych lub miejskich ośrodków pomocy społecznej w ramach bieżącej współpracy), proszono o interpretację przepisów *ustawy o przeciwdziałaniu COVID-19*, sygnalizowano problem z odbiorem ścieków i odpadów z dwóch szpitali jednoimiennych. W przypadku tych szpitali podjęto działania zapobiegawcze i rozwiązano problem poprzez kontakt z firmą specjalizującą się w dezynfekcji ścieków. W pozostałych udzielono odpowiedzi, wskazując m.in. możliwe rozwiązania, w tym przekazując ofertę współpracy ze spalarniami odpadów medycznych w Chrzanowie i Rzeszowie. (akta kontroli str. 9-13, 108-177, 195-203, 373)

8. Do Wojewody nie wpływały skargi i wnioski dotyczące nieprawidłowości w zakresie gospodarowania zakaźnymi odpadami medycznymi, wytworzonymi w związku z przeciwdziałaniem COVID-19. (akta kontroli str. 17)

9. Działaniem informacyjnym Wojewody Podlaskiego, zrealizowanym bezkosztowo, związanym z postępowaniem z odpadami wytworzonymi w związku z przeciwdziałaniem COVID-19, było przekazanie 6 kwietnia 2020 r. starostom, wójtom i prezydentom miast *Wytycznych Ministra Klimatu i Głównego Inspektora Sanitarnego, w sprawie postępowania z odpadami wytwarzanymi w czasie występowania zakażeń koronawirusem SARS-CoV-2 i zachorowań na wywołaną przez niego chorobę COVID-19 (w czasie trwania pandemii / epidemii)*. Zawierały one m.in. wskazanie, że gminom zaleca się zapewnienie worków na odpady w określonym kolorze lub oznaczonych symbolem, np. literą „C”, w celu jednoznacznej identyfikacji odpadów od osób przebywających w izolacji. Osoby przebywające na kwarantannie powinny segregować odpady jak dotychczas i wrzucać do właściwych pojemników, a maseczki, rękawiczki i inne środki ochrony, powinny być wrzucane do pojemnika z odpadami zmieszanymi. Z kolei osobom przebywającym w izolacji zaleca się odczekać 72 godziny od zamknięcia worka z odpadami, do przekazania go do odbioru. Worek powinien być wypełniony w 3/4 pojemności, w miarę możliwości powinien być spryskany preparatem wirusobójczym i przy pomocy osób trzecich przeniesiony do miejsca gromadzenia

¹⁷ Dz. U. z 2022 r. poz. 699.

odpadów. Podmiotom odbierającym odpady zalecono magazynowanie odpadów z miejsc izolacji przez dziewięć dni przed skierowaniem do przetworzenia.

(akta kontroli str. 17-19, 269-330)

Pozostałe działania informacyjne Urząd prowadził głównie poprzez redystrybucję informacji otrzymywanych z właściwych ministerstw, organów centralnych i wojewódzkich. Dotyczyły one m.in. uruchomionej infolinii w Ministerstwie Klimatu do kontaktu w przypadku problemów z zagospodarowaniem odpadów medycznych, stanowiska w sprawie sposobu traktowania odpadów komunalnych powstających w miejscach kwarantanny, czy też przygotowania miejsc na odbycie kwarantanny przez osoby powracające z zagranicy. (akta kontroli str. 269-330)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

IV. Uwagi i wnioski

Uwagi i wnioski

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości, Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag i wniosków.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

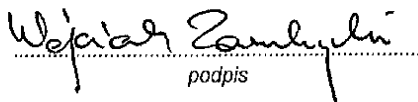
Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

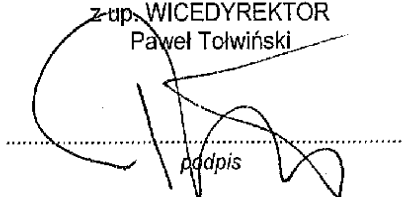
Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK, kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Białymstoku. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Białystok, dnia 15 czerwca 2022 r.

Kontroler
Wojciech Zambrzycki
główny specjalista kontroli państwowej

podpis

p. o. DYREKTORA DELEGATURY
Najwyższej Izby Kontroli w Białymstoku
z up. WICEDYREKTOR
Paweł Tolwiński

podpis